

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2013/14:28

Fredagen den 14 mars

Stenografiska
uppteckningar
2013/14:28

1 § Allmänna frågor

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 11 februari 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 18 mars 2014

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi förklarar EU-nämndens sammanträde öppnat och hälsar statsrådet Birgitta Ohlsson med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det. Då, statsrådet, undrar jag om det finns något att säga med anledning av möte i rådet den 11 februari. Nej. Vi tackar för informationen och går in på vår dagordning.

Vi börjar med punkt 3, Övriga frågor. Finns det skäl att säga något om den? Nej.

Vi går vidare till punkt 5, Resolutioner, beslut och yttranden antagna av Europaparlamentet under sammanträdesperioden i Strasbourg. Det är en informationspunkt. Vill statsrådet säga något om detta? Nej. Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 6, Förberedelser inför Europeiska rådet den 20–21 mars 2014. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Nämnden har fått utkastet till slutsatser. Man kan säga att detta är ett klassiskt vårtoppmöte med väldigt mycket fokus på ekonomi. Fokus kommer att ligga på konkurrenskraft och tillväxt, Europa 2020 och industriell konkurrenskraft. Man kommer också att diskutera EU:s klimat- och energiramverk inför 2030.

På det utrikespolitiska området ska man förbereda toppmötet mellan EU och Afrika, som är den 2–3 april. Man behöver inte vara Marie Curie eller Albert Einstein för att inse att Ukraina förmodligen kommer att överskugga mycket av toppmötet.

Låt mig gå in lite på Europa 2020 och den europeiska planeringsterminen. De kommer alltid sedvanligt upp på vårtoppmötet. Här vill regeringen se skarpare skrivningar om en bättre fungerande inre marknad, ett bättre fokus på frihandel och också starkare fokus på kvinnors arbetskraftsdeltagande som en betydande tillväxtresurs. Ni vet att det är ett kärnområde för oss.

Vi tycker att det är glädjande att vi har fått in skrivningar om kvinnors arbetskraftsdeltagande i både Epscos och Ekofins rådsslutsatser. Nu driver vi på för att det ska bli tydligare också i ER-slutsatserna. Inom parentes kan jag säga att det har resulterat i debatt i många länder. Malta har beslutat införa gratis förskola för att få in fler kvinnor på arbetsmarknaden och stimulera tillväxten.

Så går vi in på industriell konkurrenskraft. Här utgår ER-diskussionen från kommissionens två meddelanden, dels om industripolitik, dels om visionen för en inre marknad för produkter. Här behöver vi starka budskap om de centrala faktorerna för modern europeisk industri. För oss handlar det förstås om forskning. Det handlar om innovation, entreprenörskap, handel och minskad regelbörda, och vi vill också betona tjänstesektorn och digitaliseringens vikt för modern industri – det vill säga att kopplingen mellan varor och tjänster görs lite tydligare.

Däremot motsätter vi oss från regeringens sida ett förslag som har varit uppe om ett 20-procentigt mål för tillväxtindustrins andel av bnp. Det är bra att det inte är med i slutsatserna, och jag fick starkt stöd på förra mötet i GAC för att det inte skulle vara med.

När det gäller klimat och energi kommer diskussionerna att utgå från kommissionens meddelande om ett energi- och klimatramverk inför 2030. Jag vet att miljöministern och energiministern redan har redogjort för regeringens ståndpunkter här i EU-nämnden. Det är viktigt att Europeiska rådet ger en tydlig signal om en hög ambitionsnivå för EU:s klimatmål 2030, vilket är i linje med kommissionens förslag. Den fortsatta processen får inte i onödan fördröja EU:s beslut om klimatmål.

När det gäller energifrågorna ska toppmötet följa upp slutsatserna om energipolitiken från Europeiska rådet i maj förra året. Här är det viktigt att man fullt ut genomför den inre marknaden för energi. Det är kanske den viktigaste aspekten för att påverka energipriser. Slutsatstexterna måste vara mycket tydligare.

Nu kommer vi till de utrikespolitiska frågorna. Som jag nämnde ska Europeiska rådet förbereda det kommande toppmötet mellan EU och Afrika den 2–3 april. Ukraina kommer naturligtvis också upp, och utrikesminister Bildt kommer att borra lite djupare i de här frågorna, för de kommer att diskuteras på Foreign Affairs Council den 17 mars.

Slutligen ska man ta upp bankunionen och skattefrågor. Toppmötet ska göra ett slags lägesavstämning av arbetet med bankunionen och bekämpningen av skatteflykt och skattebedrägerier. Vi har ännu inte fått några slutsatser på det området. Man jobbar fortfarande på det från Bryssels sida, så statsministern kommer att fylla ut texten när han återkommer inför Europeiska rådet.

Anf. 3 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för inledningen! På FAC kommer man att prata energidiplomati, och på det allmänna rådet blir det klimat- och energipolitik. Dessa frågor hänger ju ihop. Vi talar nu om att ha ett större oberoende från framför allt den ryska gasen. Frågan är hur man kan binda ihop detta. På den energipolitiska plattform som man har jobbat med har man i och för sig inte sagt att man inte kan köpa el, gas eller olja från Ryssland, men finns det några synpunkter från regeringen när

Anf. 4 MARIE GRANLUND (S):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för redogörelsen. Vi återkommer på onsdag med mer preciserade uppfattningar, men låt mig ändå säga att vi gärna hade sett att regeringen hade varit mer ambitiös när det gäller klimat- och energipolitiken. Man framför alldeles för modesta krav, och det bådär inte gott för framtiden. Sedan hade vi, tvärtemot vad statsrådet säger, gärna sett ett mål för industrin. Det är en missuppfattning att industri- och tjänstesektor inte förutsätter varandra. Därför hade det varit väldigt bra att ha med ett mål, och jag beklagar att regeringen har stridit mot 20-procentskravet.

Å andra sidan är det väl symptomatiskt när man har en statsminister som i Davos säger att industrin ”is basically gone”. Det är väl följdriktig, men vi beklagar det.

Anf. 5 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! När det gäller avsnittet om klimat och energi uppfattade jag inte om ministern var nöjd som det ser ut nu eller om regeringen kommer att försöka göra ändringar i den föreliggande texten. Jag misstänker att statsrådet förstår att jag inte är nöjd med texten, utan vi i Miljöpartiet skulle vilja ha mycket tydligare och skarpare skrivningar på flera punkter. Vi tycker att detta är ett steg tillbaka samtidigt som statsrådet säger att vi ska ha tydliga signaler om EU:s ambitionsnivå.

Jag tycker inte att ambitionerna på klimatområdet i utkastet till slutsatser är så tydliga, men jag skulle gärna vilja höra statsrådets kommentar till detta.

Kvinnors deltagande på arbetsmarknaden är en viktig fråga, men jag hittar tyvärr inte det heller i slutsatserna. Det står mycket tydligt att ungdomsarbetslösheten ska bekämpas, och det tycker jag är jättebra, men jag saknar något om kvinnors deltagande. Det är kanske en önskan från regeringen att det skulle stå med, men jag hittar det inte.

Anf. 6 LARS OHLY (V):

Vi har ju tidigare haft våra duster här i nämnden angående energi- och klimatpolitiken och den ambition som EU tar på sig för målsättningar på området. Vi i Vänsterpartiet står fast vid de uppfattningar som vi har uttryckt i avvikande meningar tidigare, men vi återkommer också till frågan när statsministern kommer hit på onsdag.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 8 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag börjar med Désirée Pethrus fråga. Energidiplomati kommer att tas upp på FAC, så den frågan får jag nog hänskjuta till Carl Bildt, som kommer hit senare. Det är klart att det är en diskussion om att det är viktigt att få en större diversifiering av energi. Det är viktigt

inte minst med tanke på det turbulenta närområde som vi har just nu. Jag tror att det har varit en väckarklocka för många europeiska länder. Det är också viktigt att man satsar på olika energikällor så att man inte blir ensidigt beroende, vilket många länder är just nu.

Den bredare frågan kommer dock inte upp på ER just nu. Det kommer att vara ett mer långsiktigt perspektiv som diskuteras. Det specifika som Désirée Pethrus hänvisade till kommer alltså inte upp.

Både Marie Granlunds, Ulf Holms och Lars Ohlys frågor tangerade olika miljöaspekter. Det är viktigt att se att vi från regeringens sida är väldigt pådrivande för att vi ska få en snabb tidsplan. Där har vi agerat tillsammans med inte minst Frankrike för att frågan över huvud taget ska komma upp på ER. Det kommer att bli tillfälle att diskutera miljöfrågorna mer omfattande lite längre fram. Det råder starkt delade meningar bland unionens länder om detta alls ska tas upp nu och hur snabb tidtabellen ska vara. Vi har landat i ett realistiskt perspektiv att det nu är viktigt att stödja ambitionsnivån i kommissionens arbete. Sedan får vi återkomma till om det kan bli ännu skarpare längre fram.

Marie Granlund tangerade frågan om industripolitiken. Jag vill betona att Sverige driver en stark industripolitik. Det är viktigt för vår nation tillsammans med andra länder, men vi tror inte på att sätta upp konstgjorda mål för specifika industrier. Som frihandelsvänner och starka motståndare till protektionism tror vi inte att det är effektivt att peka ut specifika sektorer på det sättet. Vi vet att de länder som är mest engagerade för att peka ut specifika sektorer är länder som >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< och andra som drivs av en starkt protektionistisk anda. Det är inte Sveriges traditionella syn på handel och öppenhet. Därför har vi varit emot att man ska peka ut en specifik industri. Det innebär inte att vi inte brinner för en aktiv industripolitik.

När det gäller Ulf Holms viktiga påpekande om kvinnors arbetskraftsdeltagande har vi föreslagit tillägg i 1 § som lyfter fram detta tydligare. Jag hoppas att vi kommer att kunna lansera det de närmaste dagarna och jobbar nu febrilt med stöd av likasinnade länder för att detta ska komma in. Vi tror att det kommer att gå. Man ska vara klar över att det är ett utkast till slutsatstexter som nu bereds i Coreper och andra instanser i Bryssel. Jag tror att vi kommer att kunna nå en seger där. Det har som sagt varit uppe på både Epsco och Ekofin, så jag tror att vi ligger rätt i tiden. Vi kommer tillbaka till det när statsministern är här.

Lars Ohlys fråga uppfattade jag var också kopplad till den allmänna miljödiskussionen.

Anf. 9 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Ordförande! Jag har en kontrollfråga. Uppfattade jag dig rätt att det inte finns några konkreta förslag från regeringen på området energi- och klimatfrågor för att förbättra texten utifrån Miljöpartiets syn på det hela genom att ha bättre och skarpare skrivningar? Statsrådet var tydlig med att det finns en konkret skrivning om kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Det är bra att man är konkret. Finns det något konkret på klimat- och energiområdet som man tänker lägga fram och försöka driva?

Anf. 10 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Förlåt om jag var lite otydlig. Sverige vill att slutsatserna innehåller klimatmål om 40 procent. Det är viktigt, och vi tycker att det är viktigt att det blir ett beslut så snart som möjligt. Risken är att om besluten förhalas alltför länge kommer det inte att vara de goda krafterna som vill ha en mer progressiv linje som vinner utan andra krafter som håller tillbaka.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i frågan, men vi har noterat avvikande mening från Vänsterpartiet.

Vi går till punkt 7, Den europeiska planeringsterminen. Det är en sammanfattande rapport om den europeiska planeringsterminen för 2014. Det är en informationspunkt.

Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Man väntar ingen diskussion utan rådet förväntas ställa upp bakom ordförandeskapets rapport.

Det har hållits samråd med EU-nämnden tidigare inför behandlingen. Det har varit Epsco, Ekofin, KKR, EYCS och miljörådet. Här driver Sverige återigen på om kvinnors arbetskraftsdeltagande som en betydande tillväxtresurs och om betydligt skarpare skrivningar om den inre marknadens centrala roll. Därför är det positivt att ordförandeskapet har lyft in skrivningar om detta. Det är vi glada och nöjda över.

Anf. 13 LARS OHLY (V):

Vi har många gånger haft en diskussion om vikten av att diskutera gemensamma problem och att ägna sig åt statistikjämförelser, benchmarking och annat. Från Vänsterpartiets sida finns en oro över att en sådan diskussion leder till att man hittar någon sorts enda vägens ekonomiska politik, vilket jag menar är ett demokratiskt problem. Politik bygger på att vi har olika uppfattningar och att vi företräder olika intressen. När de döljs blir utrymmet för de lätta lösningarna och de extrema krafternas tillväxt allt större. Därför är det viktigt att alltid hålla i minnet att det inte finns någon vetenskap om ekonomisk politik lika lite som det i historien har funnits någon vetenskap om socialismen. Det är viktigt att hålla det i minnet.

Den europeiska planeringsterminen landar så småningom i landsspecifika rekommendationer som är ytterst politiska. De är visserligen inte bindande men de innebär ändå att länderna uppmanas att föra en viss ekonomisk politik oavsett vad deras väljare tycker om det och oavsett vad deras parlamentariska majoritet tycker om det. Det är helt fel sätt att agera i ett läge när vi behöver mer av att få upp olika idéer och att människor i demokratiska val ska bestämma vilken ekonomisk politik som ska föras.

Lika allvarligt som det är här i Sverige när socialdemokrater och moderater kommer överens om allt är det i EU när länderna plötsligt är överens om allt. Därför vidhåller vi vår kritik mot sättet att behandla den ekonomiska politiken och slutsatserna som leder till landsspecifika rekommendationer som vi ändå inte behöver bry oss om.

Anf. 14 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag börjar med att säga att det här är en känd debatt och kända ståndpunkter.

Jag vill påminna om att vi sedan juni 2012 har med riksdagen ett överenskommet förhållningssätt om hur vi ska se på rekommendationerna. Jag vill återigen betona att rekommendationerna inte är bindande.

Vi kan ändå konstatera att rekommendationerna kan vara vägledande. Även om länderna inte behöver följa dem kan vi se hur ett land som Malta, som inte är det mest jämställdhetsprogressiva landet, har infört massiva satsningar på barnomsorgen. Det hade nog inte hänt om det inte hade blivit en livlig feministisk debatt om hur vi får ut fler kvinnor på arbetsmarknaden.

Det finns många sidor av dessa rekommendationer.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten. Vi går vidare till punkt 8, Meddelande om rättsprincipsmekanismen. Det är anmält som en informationspunkt, men den innehåller kanske moment av diskussion.

Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det är en informationspunkt, men många av oss som har drivit frågan genom åren kommer nog att göra inlägg. Det är glädjande att kommissionen lade fram sitt meddelande den 11 mars om att stärka rättsstaten. Jag lyfte som ny minister upp frågan första gången för fyra år sedan, och nu äntligen har vi fått ett förslag från kommissionen. Det är glädjande från svenskt perspektiv.

Det som är bra är att förslaget tydliggör kommissionens viktiga roll dels som väktare av fördragen, dels genom att ge möjligheter att agera inom ramen för de fördrag som finns i dag utan att göra större fördragsändringar. Det är viktigt att EU:s institutioner tillsammans med medlemsstaterna tar det ansvar de har för att leva upp till EU:s grund om att mänskliga rättigheter och rättsstatens principer följs och respekteras.

Förslaget går ut på tre faser. Den första är kommissionens bedömning, den andra är det som står i kommissionens rekommendation och den tredje är kommissionens uppföljning av rekommendationen. Sedan kan man, om det krävs, gå in med ett så kallat artikel 7-förfarande.

Regeringen har inte tagit ställning till alla de specifika elementen. Vi fick förslaget sent och det är ganska omfattande, men vi diskuterar förstås med likasinnade länder hur man ska göra detta tillräckligt skarpt.

Jag tänkte ta upp några viktiga principer. Det ska vara en likabehandling av alla medlemsstater med hjälp av objektiva kriterier. Det är viktigt att liten som stor behandlas på samma sätt.

Granskningen får inte politiseras. Den måste vara objektiv, öppen och tydlig.

Vidare måste man kunna dra nytta av det arbete som redan görs av Europarådet, Förenta nationerna och andra organisationer som granskar mänskliga rättigheter.

Nu kommer vi att analysera och diskutera förslaget, och det kommer att tas upp på GAC. Framför allt blir det en stor diskussion i juni när man kommer till slutfasen i frågan.

Anf. 17 MARIE GRANLUND (S):

Tack för redogörelsen! Från Socialdemokraternas sida välkomnar vi att frågan tas upp. Vi står bakom de ingångar som statsrådet har redovisat här.

2013/14:28

14 mars

Anf. 18 LARS OHLY (V):

Även Vänsterpartiet välkomnar regeringens inriktning i diskussionerna. Jag har bara ett medskick som gäller konventionen om rättigheter för personer med funktionshinder. Den FN-konventionen har inte bara Sverige ratificerat utan även EU. Där vet vi att det brister mycket. Det brister i Sverige, men det brister ännu mer i många andra länder i Europa. En fråga som kan föras in i sammanhanget är hur man ska uppfylla kraven i konventionen om rättigheter för personer med funktionshinder.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den här punkten. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Det gör vi mot bakgrund av att det förutses en diskussion om dessa punkter.

Sedan har vi punkt 9, Övriga frågor.

Anf. 20 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det finns ett och annat att säga där. I samband med allmänna rådet håller man en informell lunch med Herman Van Rompuy. Den tror jag kan intressera nämnden.

Som ni vet har Nederländerna initierat en diskussion om subsidiaritet. Det är en fråga som de har drivit hårt de senaste åren, och Sverige stöder delar av arbetet. Det handlar om att göra EU mer legitimt, mer öppet och mer nära medborgarnas förtroende. Då behövs en bredare agenda.

Där tänker jag göra ett inspel om frågor om ökad öppenhet, tydligare ansvarsutkrävande och effektivare institutioner. Det är klassiska svenska ståndpunkter och ingenting nytt för er. Det kan exempelvis vara fråga om att öppenhetsförordningen i EU måste gälla alla EU:s institutioner. Så är det inte i dag. Det finns också behov av en förvaltningslag i EU:s institutioner, där medborgarna tydligare får veta vilka rättigheter de har. Precis som vi gör på fredagarna i EU-nämnden borde fler länder förankra sin EU-politik bättre i sina nationella parlament. Där fungerar Sverige i dag som en förebild för många länder. Det måste vara mer fokus på europeiska mervärden. Det är en gränsöverskridande fråga där det måste bli en tydligare agenda.

Det här är väl kända svenska ståndpunkter. Jag har redan sonderat terrängen bland likasinnade länder om hur vi kan få ett starkare tryck i frågorna inför mötet med Herman Van Rompuy. Frågorna är viktiga att lyfta fram.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten, och vi tackar statsrådet Ohlsson med medarbetare för närvaron i dag. EU-nämnden önskar en trevlig helg!

2 § Utrikes frågor

Utrikesminister Carl Bildt

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 10 februari 2014**

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 20 februari 2014**

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 3 mars 2014**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 17 mars 2014**

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar utrikesminister Carl Bildt med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Ja, det finns det. Då, utrikesministern, undrar jag om det finns något att säga med anledning av möte i rådet den 10 och 20 februari samt den 3 mars.

Anf. 23 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det finns det egentligen inte. Allt handlar om Ukraina. Det kommer in i sammanhanget.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Då går vi in på punkt 3, Det Östliga partnerskapet, Ukraina. Vi har uppfattat att det är en beslutspunkt.

Anf. 25 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det är med allra största sannolikhet en beslutspunkt. Vi är i det läget att det icke föreligger utkast till slutsatser ännu. Det pågår förhandlingar as we speak – tror jag – i Bryssel. Jag tror inte att de kommer att leda till något avslut under dagen av den enkla anledningen att det är relativt rörlig materia.

Det som blev slutsatserna av utrikesministermötet och det möte som sedermera följde EU:s stats- och regeringschefer var ett antal rätt bestämda krav på Ryssland vad gäller tillbakadragande, vad gäller att acceptera förhandlingar med Ukrainas regering, vad gäller att acceptera internationella observatörer – för att nämna de tre viktigaste.

Stats- och regeringscheferna sade att om inte detta sker inom en relativt nära framtid – the next few days, eller något sådant var formuleringen – kommer ytterligare åtgärder att vidtas.

Ingenting av det har skett. Jag tror att man kommer att avvakta intill den sista minuten. Det sker ett möte under dagen mellan den amerikanske och den ryske utrikesministern i London. Frågan är om det kommer att komma ut något av detta. Någonting kommer säkert att komma ut av mötet, annars hade inte vare sig ryssar eller amerikaner gått med på det, men sannolikheten för att det blir någonting som går på de grundkrav som har ställts av G7-länderna är väl relativt begränsad. I så fall kommer vi att gå vidare med slutsatser som vi får återkomma till. Innehållet kommer att bli att i stort sett upprepa vad som har sagts tidigare och sedan gå vidare med konkreta åtgärder.

Låt mig gå in på den saken så att vi vet var ungefär vi ligger i den delen. Sedan blir det mycket detaljer, men jag tror att detaljerna är mindre intressanta i det här sammanhanget.

Den grundläggande analysen av vad som har inträffat, folkrätten och så vidare, behöver jag inte gå in på. Jag ska ge information till riksdagen kl. 12 då jag ska gå igenom grunderna. De baserar sig rätt mycket på vad vi diskuterade i Utrikesnämnden vid mötet för en tid sedan.

Vi har sagt att åtgärder måste vidtas. Vad har vi för instrument? Vi har breda ekonomiska sanktioner, om vi så vill. Det är ingenting som vi normalt från svensk sida känner någon stor entusiasm över eller tror fungerar något vidare. Vi är mer inne på restriktiva åtgärder, det vill säga viseringar och finansiella tillgångar. Även detta har sina begränsningar. Men det är klart att det är viktigt att utnyttja den signaleffekt som kan ligga i detta. Där finns då självfallet lite olika bedömningar av hur man kan göra det när det gäller att ta fram sådana listor.

Jag skulle vilja ha ett mandat från nämnden som är rätt brett och djupt när det gäller att göra *detta*. Jag behöver inget mandat när det gäller breda ekonomiska sanktioner. Jag vet inte om nämnden känner någon större entusiasm för det – jag gör det inte. Jag tror inte heller att det finns något stöd för det, och jag tror inte att det har någon större effekt. Men vi bör ha ett mandat för att kunna gå vidare med den här typen av restriktiva åtgärder.

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Låt mig sedan säga att försök till förhandlingar pågår, som sagt, grundat på de krav som har ställts både av EU och av G7-länderna. I det har ingått att man på ett eller annat sätt skulle försöka få till stånd en förhandling mellan Ukrainas regering och Ryssland. Det har hitintills, som bekant, inte gått, vilket var uppenbart också vid det extra mötet med Förenta nationernas säkerhetsråd i New York i går, där den ukrainske premiärministern Jatsenjuk deltog.

Det pågår diskussioner angående internationell närvaro. Det har hitintills blockerats av Ryssland. Nu har de gått med på att delta i samtalen i alla fall. Det återstår att se vad det kommer att innebära.

En fråga som vi har drivit också från svensk sida är att vi så snabbt som möjligt ska ha en utökad EU-närvaro i Ukraina. Vi har en bra EU-ambassad i Kiev som samarbetar mycket väl – ett mönsterexempel på hur det ska fungera – med våra ambassader. Men Kiev är bara Kiev, och Ukraina är ett stort land. Vi behöver rätt snabbt en EU-närvaro också i övriga delar av landet.

Det finns olika sätt på vilka det kan ske. Man kan sätta upp en speciell EU-mission. Det kan vara tidsödande och komplicerat att göra det. Man kan också göra så att vi helt enkelt sekunderar personal till EU-missionen och därmed öppnar upp dess möjligheter att vara verksam i andra delar av landet, både för att få ett bättre informationsflöde om vad som händer där och för att vara närvarande i olika delar.

Det förekommer omfattande diskussioner om olika typer av ekonomiska stödpaket. Det är framför allt centrerat, självfallet, kring Internationella valutafonden och vad de kan åstadkomma. De har en mission på plats i Kiev, och i stället för att återvända till Washington kommer den missionen nu att stanna kvar i Kiev och omedelbart börja inleda förhandlingar om ett program.

Ett sådant program har som vanligt två delar, det vill säga rätt omfattande makrofinansiering – behovet är synnerligen stort – men också i detta fall ett relativt hårdhänt reformprogram. Det är någonting som den ukrainska regeringen nu vill ha, för de ser nödvändigheten av det. Landet är dessutom i en sådan politisk situation att det nog finns en beredskap att acceptera sådant som under normala förhållanden skulle vara svårt att acceptera.

När ett stödprogram finns på plats kommer andra. Kommissionens president Barroso var i Europaparlamentet och redovisade kommissionens planering för detta häromdagen. Sedan kommer de olika bilaterala insatserna in. Där finns även Sverige med som en av de stora när det gäller de bilaterala insatserna.

Den politiska utvecklingen i övrigt tror jag framgår relativt väl av medierna. De har den så kallade folkomröstningen på Krim på söndag. OSSE har förklarat att de inte kommer att sända observatörer, för ingen del i det som sker på Krim överensstämmer med de krav som kan ställas på en någorlunda fri folkomröstning – av lätt insedda skäl; det behöver inte utvecklas ytterligare. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Hur Ryssland kommer att gå vidare efter det vet jag inte.>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<.

Men när man ser det medietryck som byggs upp i Moskva och i ryska medier är det inte alldeles lätt att se att de inte ska göra någonting annat än att gå den fulla vägen till Anschluss. Om så blir fallet hamnar vi på ny mark vad gäller de samlade relationerna mellan Europeiska unionen och Ryssland, av rent juridiska skäl. Då kommer Ryssland självfallet att begära att alla avtal som vi sluter ska tillämpas på ett territorium som enligt vår uppfattning illegalt har inkorporerats i Ryssland. Det kan vi inte tillåta.

Här har vi paralleller med andra fall som förekommer. Vi vet att när de legala maskinerierna sätter i gång i Bryssel har de en tendens att vara mycket bestämda i sådana här saker, och kommer förmodligen att vara det där också. Då är vi inne i ett helt nytt skede också rent juridiskt vad gäller relationerna med Ryssland.

Om vi kommer att hamna där vet jag inte. Det vet ingen annan heller. Men det tillhör de saker som vi har begärt att de gemensamma institutionerna i Bryssel ska börja förbereda, i alla fall börja tänka på. Inte minst är det bra att Ryssland uppfattar att ett sådant tänkande pågår i Bryssel, så möjligtvis kan det stärka de krafter i Moskva som argumenterar för en väsentligt mycket mer återhållsam linje.

Det här är en politik som drivs av president Putin. Den har säkert en betydande grad av allmän popularitet och acceptans mot bakgrund av det medieutbud som finns. I formell mening har de inte stängt ned webbsidorna på de oberoende nyhetshistorierna, men ISP, Internet Service Provider, har blockerat dem. Har man tillgång till webben via de stora Internet Providers i Ryssland blockerar de.

Det är lite samma sak, utan övriga jämförelser, som vi har i Sverige. Vi är ett land med yttrandefrihet. Vi har inga inskränkningar, inklusive barnpornografi. Men Providers blockerar barnpornografisajter. De är inte stängda i formell mening, för det är inte förenligt med grundlagen, men

de blockerar sajterna. Det är exakt samma teknik som nu tillämpas i Ryssland på oberoende medier av olika slag.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Den långa utläggningens korta visa är: Gärna ett brett mandat vad gäller restriktiva åtgärder. Det är inte därför att jag tycker att vi ska vara pådrivande om detta, men jag vill inte sitta i den situationen att vi är bromsande i den delen. Då handlar det om restriktiva åtgärder, och då handlar det om att det också ska röra personer som är i eller i närheten av beslutsfattande ställning i Ryssland; det kan finnas en och annan även på Krim, den så kallade premiärministern och andra.

Sedan får vi återkomma till den formella texten. Löptiden på de här sakerna får väl ligga i storleksordningen ett år. Det är det som diskuteras just nu i alla fall.

Anf. 26 BODIL CEBALLOS (MP):

Ministern talade om den politiska utvecklingen och att vi kan följa den i medierna. Men det blir ofta väldigt polariserat – det blir svart eller vitt. Verkligheten brukar bestå av en väldigt massa gråzoner, så också i detta fall naturligtvis.

Om jag har förstått saken rätt var ambassadören på Krim i går – är kanske fortfarande där – och det vore intressant att veta vad man har inhämtat för information därifrån. Det handlar i slutändan om människor, inte bara om det politiska spelet på högre nivå. Vi måste ta in vad människorna som bor där tycker och tänker för att vi ska kunna fatta vettiga beslut så småningom.

Jag skulle vilja veta lite mer om hur man får in vad människor i dag tycker. Även om människor tidigare har levt i harmoni med varandra är det, när en sådan här situation uppstår, oerhört mycket känslor med i bilden som gör att det kan bli ännu mer polariserat än vad man hade hoppats.

Ministern tog upp att det är ett brett mandat. Först sade du bara att du ville ha stöd för ”detta”. Då vill jag gärna veta vad ”detta” är. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 27 HANS WALLMARK (M):

Tack för informationen! Om man tittar på rapporteringen från FAC den 3 mars framkommer det att det finns lite olika bilder mellan olika länder. Då är min fråga till utrikesministern om man kan skönja någon form av splittring i EU-kretsen och om man kan se påtryckningar från federationen mot enskilda EU-länder mot det europeiska samarbetet.

När det gäller verktygslådan undrar jag: Finns det någon tanke om ett vapenembargo?

Avslutningsvis undrar jag om nedsläckt mötesverksamhet, att G8-mötet i Sotji inte blir av. Är det andra mötesnedsläckningar som planeras?

Anf. 28 FREDRICK FEDERLEY (C):

Det är väldigt många olika komponenter vi pratar om på olika plan. Jag funderar om det pågår någon diskussion av det mer konstruktiva slaget i form av stärkta relationer kring det Östliga partnerskapet. Ska vi kanske prata om lättare viseringsregler för länder i östra Europa så att

2013/14:28

14 mars

fler kan komma till unionen, antingen för att arbeta eller bara för att besöka, resa, skapa starka relationer mellan människor?

Jag läste i går kväll en skrift där det fanns ett citat från det stora järnridåtalet 1946 som ganska slående skulle kunna anpassas till dagens utveckling ifall det är så att man går vidare i den här processen. Då får vi fundera på: Vad har vi lärt oss av andra tider i historien, och vad kan vi göra för att skapa större relationer?

Jag är rätt övertygad om att den ekonomiska krisen har gjort att vi har tappat tempo i det Östliga partnerskapet, för vi har fokuserat på vårt eget, av lätt insedda skäl. Men det kanske är så att vi också får betala för det i dessa situationer.

Här skulle jag vilja se att vi dels har en tydlighet i det som behöver göras i Ukraina, dels en tydlighet mot Ryssland. Men också den konstruktiva fasen måste finnas med och får inte glömmas bort, hur vi kan stärka handel, hur vi kan skapa bättre mänskliga relationer och större förståelse mellan varandra. Vi kanske ska fundera över vad vi som land gör i de olika länderna som ingår i det östliga partnerskapet. Finns det någon diskussion där, eller är vi fortfarande ensidigt fokuserade på den faktiska krisen?

Anf. 29 LARS OHLY (V):

Den så kallade folkomröstningen på Krim är väl ungefär lika legitim som en folkomröstning i Tjetjenien skulle vara.

Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Och inte accepterad av Moskva.

Anf. 31 LARS OHLY (V):

Nej. Vår inställning är ganska tydlig: Folkrättsbrott måste beivras, och det måste kosta att våldföra sig på den internationella rätten. Därför ger vi för Vänsterpartiets del ett brett mandat vad avser restriktiva åtgärder, som en konsekvens av Rysslands agerande i Ukraina i dag.

Vi skulle väl önska att konsekvensen också var tydlig när det gäller andra, liknande folkrättsbrott i världen, vilket den inte alltid är. Den israeliska ockupationen av stora landområden på Västbanken pågår utan att omvärlden i princip använder sig av de möjligheter som finns. Men det spelar ingen roll för den här frågan. Vi tycker att det är riktigt att folkrättsbrott beivras. Därför är vi för det.

När det gäller området som helhet finns det i dagsläget en betydande oro också i Moldavien och i Georgien. Det ryska agerandet i Ukraina och tidigare i Georgien ger en föraning om att det finns oerhört snäva ramar för vilket nationellt beslutsfattande som man kan använda sig av. Även här skulle det behövas ett stöd till dem som vill känna att de inte står ensamma och att stormaktsambitioner som tar sig uttryck i folkrättsbrott eller i olagliga påtryckningar alltid kommer att beivras och motarbetas av Europeiska unionen och av EU:s medlemsländer.

Jag undrar om det är en fråga som över huvud taget kommer att tas upp, så att man inte bara koncentrerar sig på det som just nu händer i Ukraina, utan även det som händer i Georgien, Moldavien och närområdet.

För att ansluta till både Lars Ohly och Fredrick Federley så innebär den akuta krishanteringen att vi ägnar oss åt den akuta krishanteringen. De perspektiv som ni bägge tar upp finns där, och vi har anledning att betona betydelsen av dem.

Moldaviens talman kommer hit på tisdag och besöker riksdagen. Jag vet inte riktigt hur det programmet ser ut, men det är viktigt att använda sig av möjligheten och lyssna på honom och uttrycka stöd för de ambitioner som Moldavien har i det här hänseendet. Där går vi vidare med både Moldavien och Georgien med avsikt att underteckna associeringsavtalet i slutet av sommaren för att de ska kunna ratificera det relativt snabbt.

Trycket ligger nu i första hand på Moldavien. Där utnyttjar man också den kaukasiska minoriteten. Man hade en folkomröstning bland minoriteten som förklarade att de ville ansluta sig till den ryska tullunionen. Jag är inte riktigt säker på hur det skulle gå till praktiskt, men i alla fall. De spelar med detta och självfallet också med Transnistrien. Det finns ju handelsåtgärder som är vidtagna mot Moldavien.

Den farhåga som finns är att man ska börja utvisa moldaviska gästarbetare från Ryssland, och det finns åtskilliga sådana, både de som är där legalt och ett rätt stort antal som är där utan att det på ett eller annat sätt är reglerat, inte minst i samband med Sotjiolympiaden. Vid alla byggnadsarbeten har det varit ett väldigt stort inflöde av människor i byggindustrin för att göra det möjligt. Det har vi ännu inte sett i någon större skala, men jag håller alldeles med, det är viktigt med stöd till Moldavien och Georgien.

Men Georgien har den paradoxala situationen att Ryssland har utnyttjat nästan alla instrument. Handeln mellan Georgien och Ryssland är nu nere på så pass låga nivåer att det inte spelar någon roll om man avbryter det som är kvar. Det är effekten av en politik som har förts under relativt lång tid från rysk sida och som i grunden har misslyckats. Det är viktigt att vi håller fokus på detta.

Det är också viktigt att vi tittar på allt annat som ska göras inom det Östliga partnerskapet och för den delen Ryssland långsiktigt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är viseringsfritt för Moldavien, och det är bra. Om vi har möjlighet att gå framåt med Ukraina så småningom återstår att se. Ukraina är ett stort land, och jag känner Europas justitieministrar så jag vet ungefär vad de tycker i sådana här frågor. Jag vet inte om ni har tagit upp saken med Tobias Billström, men det är klart att här föreligger lite olika perspektiv. Vi måste se till att alla de villkor som vi ställer är uppfyllda för att detta ska fungera.

I går antog regeringen ett nytt långsiktigt program för stöd till civilsamhället i de östliga delarna av Europa och till demokratistöd. Det är väl på ett eller annat sätt utannonserat, om inte är det säkert någonting som i allt väsentligt är tillgängligt för utskottets ledamöter. Det finns vissa begränsade delar som inte är offentliga, men de är relativt få.

Hans Wallmark ställde en fråga om vapenembargo. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi fattade beslut om ett vapenembargo mot Kina efter Tiananmen. Om man ska vara överdrivet cynisk får man säga att folkrätten tyvärr icke innehåller några förbud mot att skjuta egna befolkningar på torgen i huvudstäder. Men folkrätten innehåller faktiskt mycket tydliga förbud mot att invadera andra länder.

I folkrättslig bemärkelse är det som Ryssland gör nu värre än det som Kina gjorde vid Tiananmen. Sedan kan vi diskutera etiken och moralen i detta, men så är det och det ligger en viss logik i det.

När det gäller G8-mötet i Sotji har man i formell mening sagt att man inställt deltagande i alla förberedelser för mötet. Det innebär att man fortfarande håller öppet för att det kan bli en politisk lösning, att ryssarna kan backa, att det blir ett G8-möte i Sotji och man är vänner igen. Exakt samma logik kommer nog att gälla vid förberedelserna till toppmötet mellan Ryssland och EU. Ett sådant möte ska hållas i Sotji i juni i år. Det är klart att hamnar man i en situation där G8-mötet i Sotji inställs blir det omöjligt att ha ett EU-Ryssland-toppmöte i Sotji. Det faller i så fall på sin egen orimlighet.

Finns det olika viljor i olika länder? >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vad tycker folk på Krim? Det vet vi inte, men lite vet vi i alla fall. Det finns opinionsundersökningar i den här frågan som har gjorts tidigare. De visar att det finns de som vill ansluta sig, men det är inte en majoritet. Tillförlitligheten i det vet vi ju inte, men man kan titta på siffrorna. Det finns 58 procent ryssar. En hel del av dem känner obehag inför detta. De känner sig som ryssar kulturellt, ekonomiskt och vid alla möjliga kontakter med Ryssland. Det är avgörande för dem, men varför ändra på detta? Vad kan det leda till?

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det finns många oklarheter om vad som faktiskt inträffade. Det som inträffade tidigt på morgonen den 27:e var stormningen av parlamentsbyggnaden. Vi kan i dag se att det var ett ryskt specialförband som gjorde det. Sedan installerade man >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< som fick 4 procent i förra valet som premiärminister. Den sittande premiärministern, som var en Janukovytsjman, vägrades då tillträde till byggnaden och sedermera till parlamentet innan han transporterades i väg och försvann. Exakt vart han har tagit vägen vet vi inte. Det finns åtskilliga som är försvunna. Ingen vet hur omröstningarna gick till eftersom ingen har fått tillträde till dem. Det finns anledning till rätt stora frågetecken, eller rättare sagt tror jag inte att det finns så stora frågetecken när det gäller hur det gick till och vad som faktiskt inträffade.

De som är där rapporterar om en rätt spänd situation. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 33 URBAN AHLIN (S):

Tack, herr utrikesminister, för genomgången! Jag måste dock ärligt säga att jag har väldigt svårt att förstå vad utrikesministern egentligen vill

med de kommande mötena. Han begär här ett brett mandat, men när han försöker förklara vad som är inriktningen tycker jag att det snurrar hej vilt. Men jag återkommer till det.

Först har jag två sakfrågor som jag vill att utrikesministern ska svara på.

Det ena gäller det ekonomiska stödpaketet och all hjälp som Europeiska unionen nu kommer att ge till Ukraina. På vilket sätt försöker EU förhindra eller åtminstone minimera att detta bara blir en förflyttning av pengar från euro till rubel? Vi ska ju inte betala gamla gasräkningar då pengarna bara skickas vidare från Kiev till Moskva. Det är den första frågan.

Den andra frågan gäller det tredje steget som Europeiska rådet kom överens om. Man sade: Ni har gjort ett misstag, här kommer de första bestraffningarna – det vill säga vi upphör med viseringsdialog och så vidare. Om ni inte inom en snar framtid har en dialog som ger resultat kommer nästa steg. Då handlade det om reserestriktioner, frysning av tillgångar och annat. Sedan sades det att om situationen blir än värre, då kommer det tredje.

Jag är lite orolig över det resonemanget. Det låter rimligt, men vad är risken för att Putin tolkar detta som att bara man stannar på Krim kommer aldrig det tredje steget att utlösas, underförstått att så länge han inte rör östra Ukraina har han inte förvärrat situationen. Därmed riskerar han inte ett tredje steg. Eller är det en anslutning till Ryssland som skulle trigga i gång det tredje steget?

Jag är lite nyfiken på hur utrikesministern ser på det här egentligen och hur EU tänkte när man antog det tredje steget. Är det en anslutning som är det tredje steget? Är det Transnistrien som är det tredje steget? Eller är det östra Ukraina som är det tredje steget?

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det tredje steget handlar ändå om ganska breda åtgärder, och då menar jag inte handelssanktioner. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< det ska kännas för Ryssland om Ryssland går vidare. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Jag tror inte att det hjälper att straffa den normale ryssen i S:t Petersburg. Straffet ska naturligtvis slå emot ledarskapet.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Utrikesministern måste väl komma hit och berätta vad som är syftet? Vad är det utrikesministern vill göra? Är det att vidta restriktiva åtgärder och i så fall mot vilka? Och hur ska det se ut? Är det frysta tillgångar? Är det viseringsförbud som gör att de inte får komma hit och besöka Sverige?

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Men vilka är det du menar? Vilka är det du vill att EU nu ska markera mot i fortsättningen? Det måste vi i EU-nämnden få svar på innan vi ger dig ett brett mandat.

Anf. 34 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern för föredragningen. Utrikesministern låter lite nedtonad. Diplomats väg är förstås EU:s väg, och det är en sådan vi vill få till stånd. En diplomatisk lösning på den här krisen är önskvärd. Samtidigt är det viktigt att vi talar med en tydlig och enig röst.

Utrikesministern säger själv i den rapport som vi har från den 3 mars att Sverige pläderar för ett tydligt och klart budskap. Rysslands agerande var oacceptabelt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Där var utrikesministern mycket tydlig, och det är bra. Jag har fått svar på frågan om vapenembargo.

Men jag har en fråga till. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Ukraina är en stor vapenexportör. Exporterar de vapen även till Ryssland? Det är en fundering som jag har. Vilka konsekvenser skulle ett vapenembargo få om EU tar ett sådant beslut?

Det andra gäller detta med viseringar och sanktioner. Det talas inte jättemycket om oligarkerna, men oligarkerna driver mycket så att säga bakom scenen, både i Ukraina – där väl alla politiska partier är knutna till någon oligark – och i Ryssland, där de är mycket starka. Frågan är: Vågar man sig på även oligarkerna på måndag, eller blir de undantagna helt plötsligt för att man tycker att de är viktiga ur handelssynpunkt?

Min sista fråga gäller egentligen en punkt som kommer senare och handlar om energidiplomati men som hänger ihop med Ukrainafrågan och energiberoende. Birgitta Ohlsson var här tidigare, och man kommer att diskutera energifrågan på GAC och även på FAC. Frågan är: Hur hänger de ihop? Jag tycker att de hänger ihop. Har utrikesministern något att säga om vad man förväntas komma fram till när det gäller energidiplomati?

Anf. 35 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag avvaktar tills utrikesministern har svarat på Socialdemokraternas frågor.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag har också en fundering, och den liknar lite grann den som Urban Ahlin har. Om Sverige inte känner sig pådrivande när det gäller restriktiva åtgärder och uppenbarligen inte heller är för bredare sanktioner, vad är då tanken? Hur ska vi kunna reversera det som nu har inträffat?

Min andra fråga handlar om Krim och dess möjliga autonomi, och då tänker jag på infrastruktur, försörjningsberedskap med mera på sikt. Har utrikesministern några tankar kring det?

Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag börjar i slutändan. Krim är för sin försörjning mycket beroende av Ukraina. Det gäller vatten. De klarar sig väl under vinterhalvåret med insamlat regnvatten och det vatten som de har. Men under sommarsäsongen är de helt beroende av vattenleveranserna som kommer i pipeline från Ukraina. Detsamma gäller strömförsörjningen, och detsamma gäller faktiskt gasförsörjningen. Det är klart att det kommer från Ryssland i slutändan, men pipelinen går via Ukraina. Det är säkert någonting som bekymrar dem på Krim. Där har premiärminister Jatsenjuk mycket tydligt sagt att man inte kommer att bryta. Man kommer inte att använda så att säga det vapnet mot Krim, utan man kommer alldeles oavsett vad som inträffar att fortsätta med leveranserna av vatten, gas och el.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Désirée Pethrus ställde några frågor. Ja, Ukraina är en stor vapenexportör och exporterar mycket vapen till Ryssland. Ukraina är en av värld-

dens största vapenexportörer. Det är fortfarande så, vilket är något som oroar Ryssland, att de beträffande vissa nyckelområden inte har kunnat frigöra sig från beroendet av Ukraina.

Jag tror att det fortfarande är så att alla ryska militärhelikoptrar har motorer som är tillverkade i Ukraina. Ryssland har inte den inställning som vi har att man kan köpa sådant på världsmarknaden. Det finns ju flera leverantörer av gasturbiner för helikoptrar. Men de vill gärna ha kontroll över dessa flöden. Ännu värre är det att de mest avancerade jaktrobotarna för det ryska flyget tillverkas i Ukraina.

Sedan finns det vissa mycket avancerade försvarselektronikföretag i Kiev. Flygplanstillverkaren Antonov är i allt väsentligt civil. Men en del av produktionen i Kiev har flyttats till Ryssland. Det finns alltså betydande band kvar från den gamla sovjetiska tiden, och det må väl vara. Men ett förbud mot vapenexport till Ryssland från EU:s sida påverkar inte Ukraina i formell mening.

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

De åtgärder som vi talar om är ty åtföljande just restriktiva åtgärder beträffande viseringar och frysning av tillgångar. Det är de instrument som vi har om vi inte går på bred bas via ekonomiska handelssanktioner eller finansiella instrument. Ett vapenembargo är lite grann av en specialkategori. Man kan säga att det är en specialkategori av handelssanktioner.

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Anf. 38 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag är nöjd med utrikesministerns svar till Socialdemokraterna angående eventuella åtgärder mot Ryssland. Jag tycker att det behövs ett brett stöd för att agera gentemot Ryssland med tanke på Rysslands agerande gentemot Ukraina.

Jag tycker också att det är logiskt att utrikesministern inte redan nu definierar exakt vilka åtgärder det handlar om. Jag litar helt enkelt på regeringens omdöme i den frågan. Ni har stöd från oss.

Ni har givetvis också stöd från oss när det gäller insatser för att underlätta och genomföra fria och öppna val i Ukraina och att medverka till en sammanhållning mellan nationella och språkliga grupper i Ukraina.

Däremot är vi skeptiskt inställda till associeringsavtal med Ukraina. Vi är även skeptiskt inställda till ekonomiskt stöd till Ukraina via andra forum än IMF. Det har vi framfört tidigare, och vi står fast vid den uppfattningen. På den punkten anmäler jag därför avvikande mening.

2013/14:28

14 mars

Anf. 40 URBAN AHLIN (S):

Herr ordförande! Jag vet inte om jag fick något riktigt svar på frågan om alla 11 miljarder euro som EU tillsammans med andra vill ge och hur vi kan undvika att man med dem bara betalar gamla gasskulder och så vidare. Du kan svara på det i nästa runda. Jag tror att det är ganska väsentligt. Det handlar om mycket pengar, och vi vill väl inte att Putin ska ta landområden och samtidigt få pengarna i egen fick, så att säga. Det känns inte riktigt naturligt. Jag hoppas att ni tänker på det.

Jag vill varna lite grann för att utrikesministern har ett så stort hopp om att ifall Krim skulle anslutas leder det till sådana stenhårda juridiska attityder i Bryssel att man inte skulle kunna ha några avtal. Vi har haft diskussioner om till exempel Västsahara, som är rätt så lika, och de juridiska myndigheterna i Bryssel har inte direkt varit klockrena med vad som gäller då, måste jag säga.

Men låt gå för det. Jag tror ändå att det är väsentligt att tydligt markera att om det skulle bli en Anschluss måste det naturligtvis leda till aktiviteter från EU:s sida, så att vi inte bara väntar in vad de juridiska grupperna säger.

Sedan har jag en kommentar som är kopplad till det som Bodil Ceballos var inne på, vilket stöd det egentligen finns på Krim. Från socialdemokratisk utgångspunkt vill jag säga: Det finns ungefär 5 000 olika folkgrupper i världen som säkert skulle vinna en folkomröstning om att slita sig fria och bilda ett litet eget land på ett litet område någonstans, till exempel fransmännen i Québec. Men det är helt omöjligt att ha en sådan situation i världen. Det skulle leda till blodbad på de allra flesta ställen och på de flesta kontinenter. Alla folkgrupper kan inte få sin frihet genom folkomröstningar på olika ställen.

Här har en gräns ritats sedan det kalla kriget upphörde. Om de gränserna nu börjar flyttas runt tror jag att det är en farlig utveckling som vi måste se upp med.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Å andra sidan måste vi vara ärliga och säga att om EU sätter en röd linje är jag rätt övertygad om att EU inte kommer att klara av att upprätthålla den röda linjen, eftersom ryssarna kommer att utmana den. De kommer inte att nöja sig med att gå fram till linjen, utan de kommer att gå över den, och så kommer vi att stå där. Det är nog snarare det som är utgångspunkten för att inte sätta upp någon röd linje utan tydligt markera att det någonstans går en röd linje, så får vi se var den är.

Vi måste sträva efter att ha en dialog och en öppenhet. Detta kanske leder till att vi måste ha en diskussion framöver >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< den politik som vi har haft gentemot Vitryssland inte direkt har varit lyckosam. Ska vi då diskutera att det är viktigt att ha dialog och öppenhet gentemot Ryssland kanske vi så småningom behöver fundera över hur vi hanterar även Vitryssland.

Avslutningsvis: Johnny Skalin har nu gett dig stöd för att driva restriktiva åtgärder någonstans i spannet mellan minimum, det vill säga att det bara gäller folk på Krim, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlig-**

hets- och sekretesslagen <<<, och åtgärder som omsluter alla ryska invånare >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Nej, det är rimligt att de restriktiva åtgärderna ligger någonstans däremellan, det kan jag hålla med om, men jag hade önskat mig lite större konkretion från utrikesministern.

2013/14:28

14 mars

Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Urban Ahlin definierar ett relativt vitt mandat. Jag är nöjd med det mandatet. Men jag lovar att det ska bli snävare, och det är klart att vi informerar nämnden om vad det blir och vad som kommer att läggas på bordet i slutändan. Jag försöker indikera tänkandet i det här sammanhanget. Man kan ha olika argument för att inte definiera detta. Bägge argumenten kan anföras, och bägge argumenten kan vara relevanta.

Sedan bara en allmän reflexion: Urban Ahlin säger att alla kan ha folkomröstningar överallt. Bosnien är ett bra exempel. Det har varit många folkomröstningar om de bosniska serberna, som inte alls vill vara tillsammans med andra. Vi har inte ansett att det har någon större relevans.

I grunden – om man tar en mer filosofisk utgångspunkt – är det så med det Europa som vi vill bygga att vi inte vill flytta gränser, utan vi vill reducera gränser. Vi vill ta bort gränsernas betydelse för mänskorna och säkra rättigheterna för varje individ oavsett tro, härkomst, nationalitet, oavsett var de gamla gränserna går. Förbundskansler Merkel talade om det i går. Det som nu bedrivs av Ryssland är 1800-talspolitik, medan hela vår filosofiska utgångspunkt är och ska vara en annan.

Jag gav inte något svar beträffande de 11 miljarderna. Det finns alltid en tendens i sådana här sammanhang att presentera höga siffror av olika slag. En mycket stor del av de 11 miljarderna är, såvitt jag förstår, lån av Europeiska investeringsbanken. Det är något som kommer in successivt och som är långsiktigt, och där tror jag inte alls att det problem uppkommer som Urban Ahlin nämner.

Det kortsiktiga stödet och det som är det viktiga är framför allt IMF och det makrofinansiella stödet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Sedan några kommentarer till Johnny Skalin, även om jag vet var han står i sakfrågorna. Valet den 25 maj är väldigt viktigt. Det är klart att vi måste förbereda valobservation på ett eller annat sätt. Jag utgår från att Odihr kommer att ställa upp på det.

Vi tycker också att associationsavtalet är viktigt. Det som nu förbereds är att kunna underteckna de politiska delarna av detta relativt snabbt, samtidigt som man går vidare med unilaterala handelslättnader från EU:s sida som innebär att Ukrainas ekonomi i praktiken rätt snabbt får fritt tillträde till EU-marknaden, vilket ger ganska betydande vinster för den ukrainska ekonomin på sikt. Sedan kan vi ta paketet i dess helhet kanske något senare. Jag skulle tro att vi kommer att se ett sådant undertecknande relativt snart, och det tror jag dessutom är bra som signal.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Ett särskilt tack för det!

Vi behandlar detta både som en beslutspunkt och som en diskussionspunkt för att därigenom hålla alla eventualiteter öppna. Då kan jag efter den här diskussionen konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, tillika stöd för regeringens standpunkt i ärendet. Jag har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna avseende del av detta.

Vi går vidare till punkt 4, Bosnien och Hercegovina. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Detta är en diskussionspunkt. Låt mig säga att jag skulle tro att nästan alla övriga punkter på mötet kommer att bli begränsade. Det gäller också punkten om Bosnien. Jag tror att vi kommer att få en kort återrapportering från Cathy Ashton för det besök som hon avlade där för två dagar sedan, om jag inte missminner mig, och sedan kommer vi att säga att vi får ta upp saken senare.

I grunden är det så att man går till parlamentsval i Bosnien i oktober. Kommissionären Füle var där och försökte få framsteg i de konstitutionella frågorna. I sedvanlig ordning gick det inte. Jag tror personligen att förutsättningarna för att över huvud taget nå framsteg före valet är relativt begränsade. Men jag tror att vi efter det bosniska valet måste vara beredda att titta på detta lite tydligare och se hur vi kan definiera en realistisk väg för Bosnien att komma in i den europeiska anslutningsprocessen.

Jag tror som sagt inte att det kommer att bli någon mer utförlig diskussion på det här mötet, dels därför att det är så mycket annat som inträffar, dels därför att förutsättningarna i Bosnien just nu är relativt begränsade.

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Anf. 44 URBAN AHLIN (S):

Jag har bara en kort kommentar till det sista. Jag håller med om att ansvaret naturligtvis ligger på de politiska ledarna. Men är det inte också så att själva konstruktionen av staten leder till att det finns ett problem med att komma ut ur denna nationalistiska situation?

Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Både ja och nej, men mer nej än ja. Det finns många problem med den här typen av federativa statsbildningar av olika slag. **>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<**

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i ärendet.

Vi går vidare till punkt 5, Fredsprocessen i Mellanöstern. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Detta är också en diskussionspunkt där jag tror eller hoppas att vi kommer att få en återrapportering om det vi möjligtvis vet om de amerikanska ansträngningarna, som har gått in i ett nytt skede, får man säga. Det är framför allt utrikesminister Kerry som har skött detta, och så har det gått över på presidentnivå. Han träffade den israeliske premiärministern Netanyahu i Washington för några dagar sedan, och han kommer att träffa president Abbas också i Washington den 17, alltså i närtid.

Vi har från EU:s sida sagt att vi vid ett avtal är beredda till mycket omfattande stödåtgärder för detta avtal. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Alla slutstatusfrågor ska ligga på bordet.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi får lyssna på den avrapportering som möjligtvis kan komma, och den ståndpunkt som vi har från europeisk och svensk sida är väl definierad sedan tidigare.

Anf. 48 URBAN AHLIN (S):

Jag vill fråga utrikesministern >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< kravet ställs på palestinierna att de ska erkänna Israel som en judisk stat. Enligt mig är det konstigt. Sverige erkänner inte stater på det sättet, och jag vet inte vilket folkrättsligt stöd det finns för att börja erkänna stater utifrån judisk, muslimsk eller någon annan folkgrupps beteckning, utan det är nationer, stater, som vi erkänner. Jag vill vara lite noggrann med det.

Det är klart att man kan lägga det ansvaret på parterna och säga att om de kommer överens om det är det väl bra. Men jag utgår från att den svenska regeringen inte deltar i något spel där man pressar palestinierna i den här frågan. Jag tror att det blir väldigt svårt att få palestinierna att erkänna Israel som judisk stat.

Anf. 49 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag delar i allt väsentligt din inställning. Det låg i det som jag sade tidigare. Israels historia och tillkomsten av Israel är ju lite speciell, ska det sägas, men det är den filosofiska inställningen jag redovisar vad gäller Europa och nationalitetsfrågor. Skulle vi börja definiera vad Bosnien är för stat tror jag att vi skulle hamna i rätt betydande svårigheter; jag har varit i den situationen. Jag vet inte vad vi skulle definiera Sverige som. Nej, jag delar helt den åsikten. Vi erkänner stater, och så ska det vara.

Vi ska absolut inte pressa någon i denna fråga. Jag håller helt med om det. Skulle de i alla fall komma överens om det får vi väl svälja det också, i fredens intresse.

Anf. 50 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag vill fråga om EU tydliggör att raketbeskjutning från Gaza mot Israel inte är acceptabelt.

Anf. 51 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ja, det tycker jag. Cathy Ashton gjorde ett uttalande i går med anledning av raketbeskjutningen.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi har inte uppfattat någon avvikande mening. Vi går vidare till punkt 6, Syrien och det regionala sammanhanget. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 53 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Dessvärre tror jag att även denna punkt blir relativt kort. Lakhdar Brahimi återrapporterade till FN:s säkerhetsråd i går. Det var av lätt insedda skäl en relativt dyster betraktelse, men jag tror att det är säkerhetsrådets linje att man fortsätter att ge hans ansträngningar sitt stöd, vilket är viktigt.

En viss framgång, ett visst ljus i detta betydande mörker var att säkerhetsrådet den 22 februari enhälligt antog en resolution angående humanitärt tillträde. Det går egentligen tillbaka till ett svenskt initiativ, efter en diskussion som var för något år sedan, och sedan EU-kretsen. Frågan har därefter drivits av framför allt Luxemburg och Australien i säkerhetsrådet. Det fanns länge ett mycket betydande ryskt motstånd i säkerhetsrådet, som så småningom maldes ned och vi fick resolutionen. Det är alldeles utomordentligt.

Nu återstår att se i vilken utsträckning det leder till förändringar ute i verkligheten. Vissa sådana förändringar har tydligen rapporterats, men vi får väl avvakta den mer detaljerade redovisning som Valerie Amos, FN:s undergeneralsekreterare för de humanitära frågorna, kommer att ge till säkerhetsrådet om någon vecka eller så.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade inriktning. Nu är vi framme vid punkt 7, EU-Afrika-toppmötet. Det har vi uppfattat som en diskussionspunkt.

Anf. 55 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Om jag inte missminner mig finns denna diskussionspunkt även med på Europeiska rådet. Det är ett toppmöte som äger rum den 2–3 april i Bryssel. Det är det fjärde toppmötet mellan EU och Afrika. Det finns en gemensam strategi. De här mötena är betydelsefulla som möten, alltså att man träffas, diskuterar och lyssnar på varandra. Det är nästan så att the meeting is the message. Vi hoppas på ett bra deltagande från afrikansk sida. Vi kommer säkert att kunna återkomma till den här frågan senare.

Anf. 56 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har en kort kommentar. Det här gäller revitalisering, det strategiska partnerskapet, och även klimatfrågor och fred och säkerhet. När det gäller fred och säkerhet tycker jag att vi fortfarande ser en negativ utveckling beträffande antiterroristbehandlingen, alltså att bekämpningen riskerar att också gälla det civila samhället, pressen, friheterna. Jag tyck-

Anf. 57 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej, självfallet inte, i den mån det förekommer. Tanken är att fred och säkerhet ska bli det övergripande temat. Här har vi, som vi vet från andra sammanhang, en bekymmersam situation.

Vi går nu in i ett Maliengagemang. Det är relativt begränsat i och för sig, men vi ska inte underskatta de utmaningar vi där står inför. Det finns Niger. Situationen i norra Nigeria är alarmerande. Centralafrikanska republiken har väl något stabiliserats. Beträffande Sydsudan, det finns som en A-punkt, finns rådsslutsatser där vi stöder Igads fredsanssträngningar, men vi vet samtidigt att striderna fortsätter. Den humanitära situationen är förfärlig och riskerar att bli ännu mer förfärlig.

Vi har alltså ett brett bälte av mycket betydande utmaningar i Afrika. Förhoppningsvis kommer det att bli en diskussion även om detta.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi går vidare till punkt 8, Energidiplomati. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 59 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Där skulle jag ha svarat Désirée Pethrus tidigare. Svaret kommer här. Det ligger ett papper på bordet sedan ett bra tag tillbaka. Det är relativt allmänt till sin karaktär. Det är viktigt att ta upp de frågorna, och det kommer, i den mån det blir en diskussion, att ske separat. Om den inte flyter in i Ukrainadiskussionen blir det framför allt en diskussion om gasfrågorna. Där ser vi att land efter land nu vidtar åtgärder för att diversifiera sitt gasberoende.

Självfallet finns klimatfrågorna också med i anslutning till de diskussioner som kommer upp separat, med de bekymmer vi där har. Också klimatdiplomatin kommer att komma upp separat i annat sammanhang inför det avgörande mötet i Paris nästa år.

Anf. 60 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag blir naturligtvis glad när utrikesministern använder sig av ordet klimatdiplomati, en fråga som vi lyft upp ett antal gånger. Det handlar ju inte bara om energi, utan det handlar om vår planets överlevnad. Jag kan förstå att om man använder ordet energidiplomati är det lättare att få andra länder med på tåget, men när vi i Europa, i alla fall de andra länderna, talar om energi handlar det mer om leveranssäkerhet än om att det faktiskt har en positiv påverkan på klimatet om man byter energislag. Det talas kanske mer om att byta leverantör eller byta land för leveranser än om att satsa på det som är förnybart.

Jag skulle vilja att regeringen drev att det ska handla om att lyfta upp frågan om det förnybara som alternativ, inte om ändrade rutter i första hand.

Anf. 61 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det handlar om båda dessa. Om ett land befinner sig i ett akut energiförsörjningsproblem är det inte orimligt att de ägnar viss energi åt att ändra rutter. I fallet Ukraina, för att ta det som exempel, ägnar vi betydande resurser både intellektuellt och finansiellt åt energieffektiviteten, vilket är viktigt för att minska beroendet av i det här fallet huvudsakligen fossila bränslen. Det är två olika saker. De är bägge viktiga. De går delvis hand i hand. Ibland är de något separata.

Om jag ska vara alldeles ärlig tror jag att den här diskussionen kommer att mer handla om försörjningen. Det blir mer energipolitik än klimatpolitik, men jag kan försäkra Bodil Ceballos att vi återkommer till den bredare klimatpolitiken. Nu handlar det mer om den europeiska situationen. De stora klimatproblemen ligger på andra ställen. Jag kan ge livfulla beskrivningar från mitt besök i Kina nyligen och den miljö- och klimatproblematik som finns där. Den är alldeles avgörande. Kol- och Kinaproblematiken skulle jag säga är alldeles avgörande för att vi ska kunna klara klimatdiplomatin inför Paris.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Punkt 9 är Övriga frågor. Finns där något att säga, utrikesministern?

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ja, Polen vill säga någonting om European Endowment for Democracy, som börjat komma i gång och gör en del viktiga saker i Kiev när det gäller att stödja fria medier. Det är bra.

Italien vill informera om det möte som var om Libyen häromdagen i Rom. Italien är på mycket goda grunder oroat över situationen i Libyen och efterlyser insatser från vår sida i detta sammanhang.

Det är möjligt att Frankrike kommer att säga någonting om situationen i Centralafrikanska republiken. De här är bara allmänna punkter.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Därmed återstår för oss bara att tacka utrikesministern med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag och önska en trevlig helg.

1 § Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	1
Anf. 3 DÉSIREE PETHRUS (KD)	2
Anf. 4 MARIE GRANLUND (S).....	3
Anf. 5 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	3
Anf. 6 LARS OHLY (V)	3
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 8 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	3
Anf. 9 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	4
Anf. 10 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	5
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	5
Anf. 13 LARS OHLY (V)	5
Anf. 14 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	6
Anf. 17 MARIE GRANLUND (S).....	7
Anf. 18 LARS OHLY (V)	7
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 20 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	7
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	7
2 § Utrikes frågor.....	8
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 23 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	8
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 25 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	8
Anf. 26 BODIL CEBALLOS (MP).....	11
Anf. 27 HANS WALLMARK (M)	11
Anf. 28 FREDRICK FEDERLEY (C).....	11
Anf. 29 LARS OHLY (V)	12
Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	12
Anf. 31 LARS OHLY (V)	12
Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	13
Anf. 33 URBAN AHLIN (S).....	14
Anf. 34 DÉSIREE PETHRUS (KD)	15
Anf. 35 JOHNNY SKALIN (SD).....	16
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	16
Anf. 38 JOHNNY SKALIN (SD).....	17
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 40 URBAN AHLIN (S).....	18
Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	19
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	20
Anf. 44 URBAN AHLIN (S).....	20
Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	20
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	21

Anf. 48	URBAN AHLIN (S)	21
Anf. 49	Utrikesminister CARL BILDT (M)	21
Anf. 50	JOHNNY SKALIN (SD)	21
Anf. 51	Utrikesminister CARL BILDT (M)	22
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 53	Utrikesminister CARL BILDT (M)	22
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 55	Utrikesminister CARL BILDT (M)	22
Anf. 56	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	22
Anf. 57	Utrikesminister CARL BILDT (M)	23
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 59	Utrikesminister CARL BILDT (M)	23
Anf. 60	BODIL CEBALLOS (MP)	23
Anf. 61	Utrikesminister CARL BILDT (M)	24
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (M)	24
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	24